

Vlucht

*Christophe
Bell*

ROMAN
Vlucht

B&L

maandag 8 december

Ik open mijn ogen, staar naar het plafond. RAL 9010.

Gebroken wit.

Tegen beter weten in voel ik naast me. Ik weet al hoe het zal gaan. Maar toch. Subtiel tast ik in het bed. Ik wil hem niet afschrikken. Maar wel voelen. Nathan. Met mijn hand volg ik de kromming van de deken die over zijn rug ligt. Ik staar nog steeds naar het plafond. Ik zie zo voor me hoe hij daar ligt: van mij weggedraaid, voeten ingetrokken tot tegen zijn kont, in foetushouding. Alles om de afstand tussen ons zo groot mogelijk te maken zonder zich daadwerkelijk fysiek van mij te moeten verwijderen. Dat zou te veel opvallen. Zou mij een reden tot spreken geven. Tot vragen stellen.

En Nathan kan niet goed praten.

Dat kan hij heel goed uitleggen.

Mijn hand glijdt onder de deken. Met mijn wijsvinger volg ik de geul van zijn rug. *Komaan, Margot*, spreek ik mezelf moed in. Maar het is hopeloos. Ik weet het goed genoeg.

Ook ik vlieg op automatische piloot.

Ik beeld me de mannen en vrouwen in Danira's boekjes in. *Vieze boekjes*, noemde ik ze ooit, grappend, toen mijn eigen seksleven me nog niet deed denken aan een vis in de woestijn. Zo'n lekkere, sappige vis, spartelend in een dor, uitgestrekt niets.

Niet dat het drie jaar geleden veel meer betekende, dat seksleven van ons, maar ik heb het gevoel dat de nood toen zo hoog niet was. Na onze drukke jaren in Brussel – Nathan

startte zijn zaak op, ik gaf les en voedde Emile op – zijn we op ons vijfendertigste hier beland, in Sint-Denijs-Westrem, net naast Gent, midden in de natuur. Op een plek die, zoals ik had gehoopt, zorgt voor de nodige rust. Wat ik niet had zien aankomen is dat rust nooit lang duurt. Het brengt allerlei zaken naar boven die in meer tumultueuze tijden verstopt blijven.

Hij slaat mijn vinger weg, als was het een lastige vlieg. Ik wist het wel.

Was ik een van de personages uit zo'n boekje, wat zou ik dan nu ondernemen? Wat moet hij doen? Hoe krijg ik hem zo ver zich om te draaien, me diep in de ogen te kijken, me aan mijn heupen naar zich toe te trekken en ruw in mijn borsten te knijpen?

Meid, je droomt. Zoiets heeft hij nooit gedaan, waarom zou hij er nu nog mee beginnen?

Toegegeven, het is niet wie ik ben. Ik ben nooit een initiatiefneemster geweest. Niet op seksueel vlak althans. Altijd eerder voorzichtig. Drie bedpartners, drie keer dezelfde seks. Niet slecht, zeker niet, maar ongeïnspireerd, plat, saai. Iets om af te vinken, omdat je ergens gehoord hebt dat dat nu eenmaal is wat koppels doen.

Maar de afgelopen maanden zijn de dingen beginnen veranderen. De rust brengt van alles naar boven dat ik niet had zien aankomen.

Ik wil hem voelen groeien. Ik de kleine lepel met mijn hand achter mijn rug. Hij die groeit in mijn hand, tegen mijn benen, tot hij geen plaats meer heeft. En dan moet hij mijn been optillen en naar binnen stoten. Ruw, geen vragen,

gewoon naar binnen. Hij moet me gebruiken om klaar te komen. Één minuut, meer niet. Één minuut vol vuur, passie, overgave. Vol vingers die ruw in mijn borsten knijpen, die hun afdruk achterlaten in mijn kontvlees.

Ik wou dat ik hem gek kon maken. Dat ik ooit geleerd had hoe dat moet.

Ik wou dat hij mij wilde. Echt *wilde*. Zoals hij mij nog nooit heeft gewild.

‘Oké,’ zegt hij machinaal. Hij draait zich om – zijn zwarte haren vallen uit hun tooi en hangen tegen de richting in het ijle te bengelen. Hij kijkt me niet aan. Hij begint ongeïnteresseerd met de tepel van mijn rechterborst te spelen. Mijn linkerborst hangt even ongeïnteresseerd tegen het matras. Ook beneden reageert er niets. Niet bij hem en niet bij mij. Ik voel me als de kapotte kopieermachine op het werk wanneer Timmy de klusjesman die weer eens moet repareren. Timmy opent alle lades, strijkt met zijn vingers over het glas, drukt hier en daar op wat toetsen en werpt een blik in het vak met de inktpatronen. Maar hij krijgt het ding niet aan de praat. Zo voelt het wanneer Nathan aan mijn lijf zit: hij is niet geschikt voor de opdracht. Met dat verschil dat Timmy tenminste probeert. Nathan daarentegen is futloos en ongeïnteresseerd.

Dat is het. Het is een taak geworden voor hem. Het komt allang niet meer vanzelf. Hij voelt geen geilheid, geen lust, geen opwinding, geen verlangen meer. En daardoor ik ook niet meer. Arme Timmy, arme Nathan, arme ik. Arme ik, die tijdens alweer een mislukte poging tot seks met mijn vriend aan Timmy de klusjesman moet denken, wat de zaak niet bepaald vooruithelpt.

Ik breng zijn vinger naar mijn lippen. Een wanhoopspoging. Een uitnodiging om... ja, om wat eigenlijk?

Ik weet het niet.

Ik weet niet hoe het moet.

‘Streel mijn lippen,’ fluister ik. Ik hoor mezelf bezig. Zo ongeloofwaardig.

In mijn hoofd voeg ik eraan toe: steek je vinger in mijn mond, dwing me erop te zuigen. Leg je hand over mijn mond en druk je voorhoofd tegen het mijne. Kijk me streng aan en zeg me dat ik geen keuze heb, dat ik je moet ondergaan en dat ik maar beter stil kan zijn, zodat Emile ons niet hoort. Anders verzin je wel een straf voor me.

Doe.

Iets.

Zijn vinger blijft tussen ons hangen. Erachter die ongeïnteresseerde blik. Uitgebluste, afstandelijke ogen die nog half slapen, die rechtstreeks vanuit de droom naar de iPad willen.

Een vlaag van medelijden overvalt me, maar nog voor ik hem kan vragen hoe het met hem gaat, verdwijnt zijn vinger en draait hij zich om. Hij grijpt naar zijn telefoon en begint te scrollen.

Crypto is meer dan alleen bitcoin, het is een democratisch antwoord op het falende financiële systeem, het is niet afhankelijk van banken of overb-

Het zal allemaal wel. Het interesseert me niet. Zijn uitleg, zijn plannen om er grof geld mee te verdienen. Ik begrijp het niet en het interesseert me niet. We hebben geld genoeg. Twee inkomens – oké, eerlijk blijven, anderhalf: mijn

leerkrachtenloon en wat hij maandelijks nog uit zijn bedrijfje puurt. Alleszins meer dan genoeg om ons niet te moeten bezighouden met volatiele, onvoorspelbare en uiteindelijk onbegrijpelijke zaken zoals–

Het gaat me niet om die bitcoins. Het gaat me niet om de sportpagina’s van de nieuwsapp waar hij nu op zit te scrollen. Het gaat om *ons*. Om hem en mij. Het gaat erom dat *wij* niet meer dezelfden zijn. Dat hij is veranderd en dat ik ben veranderd. En dat *wij* daardoor niet meer bestaan. Dat we, in onze veranderingen, zijn vergeten een nieuwe *wij* te smeden.

Of misschien ben ik veranderd en is hij gewoon dezelfde gebleven. Ik weet het niet.

Ik duw hem in zijn rug. Half uit frustratie, half plagend.

Het is dubbel. Er zit een vertrouwde afstand in de afstand tussen ons. Ik weet dat er van alles mis is en ik weet dat hij het weet. En ik weet dat hij weet dat ik weet dat hij het weet. En andersom. Het is alsof al wat onuitgesproken is, open en bloot op tafel ligt. Een soort van *wij zijn niet goed bezig en daar doen we niet flauw over*. Het is niet zijn schuld. En het is ook niet mijn schuld. Het is complexer dan dat.

‘Sorry, Margot.’ Een klein stemmetje – zijn automatische piloot.

Heel af en toe praten we. Met een flesje wijn erbij. Dan gaat het over vroeger, over de drie jaren vóór Emiles ziekte. Dan lichten zijn ogen op. Hij lijkt het zelf niet te beseffen, maar telkens begint hij over de reisjes die we toen maakten, nooit over wat er daarna kwam. Hij ziet zijn zoon doodgraag, dat zie ik elke dag, maar zijn vaderschap heeft hem met een last

opgezadeld. Niet de zorg of de tijd die een kind vraagt, drukte op hem, maar de kwetsbaarheid van Emile.

Toen Emile drie was, begon hij 's nachts aanvallen te krijgen, waarbij zijn mondhoek scheeftrok, hij gorgelende geluiden maakte en kwijlde en een van zijn armen soms wild begon te bewegen. Tijdens zo'n aanval kon hij niet spreken. De angst in zijn blik sneed door merg en been. De artsen stelden een zware vorm van Rolandische epilepsie vast. Ons leven veranderde in een draaikolk van spoedbezoeken, onderzoeken, eeg's en MRI-scans. We hielden een aanvalskalender bij, waakten bij hem wanneer hij sliep, troostten hem tijdens zijn koortsaanvallen en zijn hoofdpijn. De kinderneuroloog bevestigde dat Emile meer aanvallen had dan de meeste kinderen en schreef medicatie voor. Het was een lange zoektocht naar het juiste middel en de juiste dosering. Ze drukte ons telkens op het hart dat dit vanzelf zou voorbijgaan, al kon ze niet zeggen wanneer dan precies. Pas op zijn zevende begonnen de hevigheid en de frequentie van de aanvallen af te nemen. Gelukkig is deze periode uit ons leven vandaag nog slechts een verre herinnering.

Maar het is alsof Nathan zichzelf sindsdien verbiedt om nog onbezonnen naar de wereld te kijken, om nog echt te genieten. Op avonden waarop we een flesje wijn opentrekken, kan hij het allemaal wat loslaten. Vanaf het derde glas is hij het die praat. Bijna klokslag derde glas schakelt hij over van onze week bij de Zuid-Franse wijnboer of onze trektocht langs de barre noordse fjorden, naar zijn grote theorieën over de wereld. Ik laat ze hem graag verkondigen. Digitale munten, de Bilderbergconferentie, de nieuwe wereldorde die volgens

hem in de steigers staat. Dingen waar ik vroeger nogal van onder de indruk was. Inmiddels weet ik dat op zulke momenten zijn uitgebreide kennis van politiek en economie met hem aan de haal gaat. Dat hij de dingen groter maakt dan ze zijn. Dat is het lot van het moderne mannenbrein in een relatie, zegt mijn zus. Bij gebrek aan een leger om in te dienen, aan vrouwen om te veroveren, moeten ze hun avonturen in hun fantasie beleven. In gedachten.

Het zijn fijne momenten. Die van begeestering in zijn ogen, van overgave van zijn lichaam. Het zijn fijne momenten waarop we soms nog tot seks komen. Maar alleen wanneer we samen dronken worden.

Wanneer hij thuiskomt van padel is het anders. Omdat ze elkaars kop zot maken. Hij en zijn vrienden, Kristof, Nico en Sander. Het zijn pubers die denken dat ze de wereld gaan veroveren, met vage plannen die gaandeweg 's avonds in de kantine nog vager worden, tot ze oplossen in het alles overkoepelende idee dat het hun vrouwen zijn die hen altijd klein hebben gehouden. Dan komt hij thuis, roept veel te luid dat het vanaf nu anders zal gaan – met zijn zaak, met de opvoeding van Emile, met ons leven – en wanneer ik hem vraag of hij wat stiller kan doen omdat Emile allang slaapt, fluistert hij dat dit is wat hij bedoelt. *Sssshhhh. Ik mag hier nooit iets zeggen.*

Lange tijd vond ik het vooral schrijnend dat Danira niemand had. Dat ze haar drie kinderen alleen opvoedt. Dat ze alleen haar verhaaltjes heeft om zich aan vast te klampen. En af en toe eens een scharrel. Maar de laatste maanden zie ik iets anders. Misschien is qualitytime met jezelf wel waardevoller

dan dag in, dag uit geconfronteerd worden met de realiteit dat je ook met zijn tweeën alleen kunt zijn.

Ik staar naar het plafond, niet als naar een leeg blad vol beloftes, maar als naar het witte canvas waarop doorheen de dag een mistroostige tekening verschijnt die 's avonds, wanneer Nathan het lampje uitknipt, weggevaagd wordt, het canvas klaar voor alweer een nieuwe dag.

*

‘Boterhammen al klaar?’ vraag ik terwijl ik de keuken in kom, mijn haar nog vochtig van de douche en een haastig gebruikte haardroger. De lange, zwarte slierten beginnen zich langzaam weer tot krullen te vormen.

Emile knikt zwijgend. Zijn kastanjebruine ogen stralen die ondeugende blik uit die ik zo goed ken. Zijn haar is een warboel – een beginnende grunge-look, hoopt Nathan, die in een ver verleden zelf nog in een band speelde.

Het gaat veel te snel. Nog een jaar of twee en we zijn even groot, schat ik. Als hij al zoveel tijd nodig heeft om die tien luttele centimeters nog te overbruggen.

Emile legt de laatste gesneden boterham in de brooddoos voor zich.

‘Ook al gegeten?’ vraag ik. Buiten is het nog pikdonker; de lampjes van de kerstboom in de woonkamer achter me weerspiegelen in het donker achter het kleine keukenraam. Het opzetten ervan, afgelopen weekend, was een mooi vader-zoonmoment. Een van de weinige waar Nathan toe in staat is, omdat het iets tastbaars en praktisch is. Intiemere

vormen van nabijheid blijven voor hem ongrijpbaar, maar met een boom en drie dozen met versiering en een paar lichtjes kan hij wél verbinding maken.

‘Ja, *mama*,’ zegt Nathan, terwijl hij aan het aanrecht koffie staat te zetten. ‘Emile is *alweer* als eerste klaar, *mama*.’

Ik hoor de liefde voor onze zoon in zijn stem en het verwijt naar mij toe. Het doet pijn. Het is een verwijt zonder reden. Een verwijt om het verwijt. Een verwijt met weinig om het lijf ook. Hoezo, *Emile is alweer als eerste klaar?*

Het doet pijn omdat het niet zo zou mogen zijn, twee volwassen mensen die niet rechtstreeks communiceren, maar enkel wanneer ze dronken zijn of via hun kind. Maar liever dit dan een open oorlog, die alles in gevaar zou kunnen brengen. Ik koester de manier waarop Nathan en ik het tussen ons houden. Emile hoeft hier niet het slachtoffer te worden.

Na wat er deze zomer gebeurd is – twee weken met ons drieën in de Zwitserse Alpen, zonder één keer te vrijen en met twee dagen complete stilte (zelfs een fles wijn bracht geen soelaas) – heb ik hem een ultimatum gesteld. Ofwel gaan we samen in therapie, ofwel zoeken we uit hoe we uit elkaar kunnen gaan zonder dat Emile daaronder lijdt. Ik weet nog altijd niet zeker of ik toen blufte, of dat ik echt bereid was de relatie meteen te beëindigen, maar het voelde alsof ik geen keuze meer had.

We zijn intussen al een keer of zeven bij Ilse op de zetel gaan zitten. Nog te vroeg om tot de wortel van het probleem te komen, ongetwijfeld – de wortels zitten diep, bij ons allebei – maar lang genoeg om voorzichtig te hopen op beterschap. Toch?

Sinds een paar weken is Emile stevast als eerste van ons drie klaar om de dag te beginnen. Hij zet zelf zijn wekker, springt meteen uit bed, begint aan zijn ontbijt en smeert zijn eigen boterhammen.

Alles begon met een terloopse opmerking van Nathan: dat grote jongens op tijd klaarstaan om te vertrekken. Ik zag hoe die woorden bij Emile binnenkwamen, hoe zijn radertjes meteen begonnen te draaien. Twee dagen later kwam hij met het voorstel: voortaan zou hij zijn hele ochtendritueel in eigen handen nemen – van de wekker zetten tot zijn kleren klaarleggen, tanden poetsen en het klaarmaken van zijn rugzak.

Emile sluit zijn brooddoos, veegt de kruimels naast zijn bord bij elkaar in de kom van zijn hand en gooit ze weg in de vuilbak onder de vaatsteen. Dan loopt hij de woonkamer in, slaat achter de kerstboom de hoek om en verdwijnt de trap op, richting tandenborstel, boekentas en – finaal – de kapstok en schoenenkast bij de voordeur.

Emile is al twaalf jaar de liefde van ons leven. Zijn gevoeligheid en intelligentie maken dat hij zeer zelfstandig is, maar tegelijk veel zorg nodig heeft. Hoe moeilijk het soms ook gaat met onze relatie, hoe onbestaand *wij* soms ook zijn, voor hem zijn we er altijd, *no matter what*. Hij is onze verbindende factor.

Ik laat mijn blik over Nathans rug glijden. Hij draagt zijn thuiswerkkleren. Een blauwe pyjamabroek met gaten in en een los, wit shirt met kreuken en vouwen van het liggen in de zetel. Geen afspraak vandaag, alweer niet. Alweer thuis, wat vooral betekent: de hele voormiddag gamen en tegen vier uur de fiets op, om Emile op te halen aan de schoolpoort.

Rond dat uur haast ik me naar huis, want ik wil hen samen huiswerk zien maken. Op die momenten vind ik hem het aantrekkelijkst – wanneer hij de vader van mijn kind is. Niet op een seksuele manier, maar gewoon, als mens. Dan verdwijnt die subtiele treurnis uit zijn ogen, die zich daar de voorbije jaren heeft genesteld. Dan smelt ik. Wanneer hij zich niet als man tot mij probeert te verhouden, maar als vader tot zijn zoon.

Ik bekijk hen graag vanop afstand. Ik wil het mooie plaatje niet verpesten.

Omdat ik niet mag. Omdat Nathan me er niet in duldt.

‘Wat staat er op je planning vandaag?’ vraag ik.

Hij staat nog steeds met zijn rug naar de keuken toe, onbewogen aan het aanrecht, koffie te slurpen, naar zijn schermpje te turen.

Een ongeïnteresseerd *hmm* is zijn antwoord.

‘Nathan?’ probeer ik nog eens. Ik voel me heldhaftig vandaag.

‘Wat denk je?’ zegt hij snedig. Half snauwend, maar niet voluit – hij weet dat hij me daarmee iets zou geven om op in te gaan. Hij blokt me af. Maar hij houdt zich in. Bewust. Hij weet precies wat hij doet.

Pas de laatste maanden begin ik te beseffen dat er destijds meer waarheid zat in de woorden van mijn zus dan ik toen wilde toegeven. Los van haar eigen moeizame verhouding tot mannen – iets wat onmiskenbaar teruggaat op onze complexe relatie met papa – had Lisa gelijk wat Nathan en mij betreft. Wat ons samenbracht was niet zozeer een gedeelde

toekomstvisie, maar een gedeeld gemis van een emotioneel toegankelijke vader. Waar onze vader geen ruggengraat had – hij verdween in het niets naast mama – was Nathans vader net op een autoritaire, strenge, controlerende manier aanwezig. Twee uitersten, maar in beide gevallen ontbraken vaderlijke warmte en affectie.

Het gebrek aan veiligheid en emotionele ruimte heeft Nathans zelfvertrouwen diep aangetast; zijn innerlijke wereld kreeg nauwelijks kans om zich te ontwikkelen. Zover is Ilse nog niet geraakt na zeven consulten. Ik, na dertien jaar, al wel.

Bij Ilse gaat het vooral over onze logistiek: hoe we ons gezinsleven het best kunnen organiseren, hoe we elkaar ruimte kunnen geven. Soms voelt het alsof Ilse ons al heeft opgegeven, alsof ze louter nog manieren verzint om te voorkomen dat wat er tussen Nathan en mij speelt, op Emile afstraalt. Alsof ze zich erbij heeft neergelegd dat Nathan geen prater is.

Nathan was zoekende – en dat herkende ik. Bij mij mocht zijn zoektocht bestaan. We vonden elkaar in stilzwijgend begrip. Maar zo'n verbinding is geen stevig fundament, eerder een tijdelijke schuilplek. Het was alsof we elkaar herkenden in ons tekort, en de toekomst er maar bij namen, meer uit noodzaak dan uit overtuiging.

Hij is nog steeds diezelfde zoekende jongen, ik allang niet meer die zoekende vrouw – toch niet op dezelfde manier. Ik weet wie ik ben. Dat besef kwam met vallen en opstaan, zeker ook doorheen de spiegel die Emile mij voorhoudt. En ik wil mezelf niet langer voorliegen: ik ben bedroefd, kwaad, gefrustreerd dat Nathan dat werk nooit heeft gedaan.

Wanneer ik aan Ilse denk, word ik nog bozer. Zij zegt dat ik hem ruimte moet geven. Maar ik ken hem al zo lang. Ik wéét dat hij niets met die ruimte doet.

Ik wil hem op de huid zitten. Ik wil op de huid gezeten worden. Ik wil met hem praten. Ik wil opnieuw beginnen. Ik wil eender wat doen, zolang hij maar iets wil.

*

Ter hoogte van het kruispunt naast de school wuif ik Emile een kushandje toe. Hij slaat af en rijdt de met kiezels bezaaide oprit van de school op. Even later verdwijnt hij achter het muurtje, waar ik hem zoals altijd slippend tot stilstand hoor komen.

Oef. Geen kreet, zoals op de vrijdagochtend van zijn eerste week hier op school, toen hij onderuitging. Nog nooit ben ik zo snel tot stilstand gekomen met mijn fiets. Ik liet hem midden op het fietspad vallen – laptop nog in de fietstas – en rende de hoek om, richting school. Het kleine trauma dient zich elke ochtend aan wanneer ik hem hier uitwuif. Het scenario flitst door mijn hoofd. *Vandaag niet*, denk ik telkens bij het uitblijven van de kreet. *Dank u*, fluister ik het universum toe. Weer een dag zonder bloedende knieën, zonder verbeterde tranen. Zonder Emile die in zijn trots geraakt is, die wegrationaliseert wat er gebeurd is en de pijn buiten zichzelf houdt.

Ik denk vaak terug aan de avond na zijn val, toen hij zijn vader zocht om te vertellen wat er was gebeurd. Nathan nam hem op schoot, luisterde naar zijn verhaal en kon uiteindelijk niets anders zeggen dan dat hij een sterke jongen is. Het beeld van de twee op de zetel trof me omdat het de kern blootlegde:

Nathans diepgewortelde, stille verlangen om niet te worden zoals zijn eigen vader, om er te zijn voor zijn zoon op dat kwetsbare moment – en tegelijk het schrijnende onvermogen. *Je bent een sterke jongen.* Hij zei het met twijfel in zijn stem. Alsof hij wist dat deze zin misschien niet de juiste was op dat moment, maar hij niets anders wist te zeggen. Alsof hij aanvoelde wat hij zelf had gemist in zijn jeugd. Ik zag hem vastzitten in een soort schizofrenie, tussen zijn schuldgevoel tegenover Emile – om wat hij niet had kunnen voorkomen – en een schrijnend gebrek aan taal om zijn zoon meer dan puur fysieke, financiële en materiële veiligheid te bieden. De veiligheid om eender wat te mogen voelen en uit te spreken.

Ik maak mezelf wijs dat Emile er niets van merkt, omdat hij het gewoon is. Dat hij de liefde van zijn vader voelt, omdat die oprecht is, gemeend.

‘Jij denkt te veel,’ zei Nathan, toen ik het moment achteraf ter sprake bracht en voorzichtig probeerde het gesprek over zijn relatie met zijn vader te openen.

‘*Are you ready for* de vakantie?’ roept David, terwijl hij zijn slot door het voorwiel van zijn fiets steekt en om de fietsbeugel legt.

Zijn stem haalt me uit mijn gedachten. Ik realiseer me dat ik de vier straten tussen Emiles school en de mijne volledig op automatische piloot heb afgelegd. Brede, groene dreven – perfect om al mijmerend over het verleden voort te trappen. Net voor ik begin af te remmen, klaar om vlot van mijn fiets te springen en het voorwiel met precisie in het rek te laten glijden, vraag ik me af: is mijmeren over de toekomst eigenlijk ook mijmeren? Of gewoon dromen?

‘*I was born ready*’, roep ik terug.

David en ik zoenen elkaar op de wang. We staan onder het afdak van de fietsenstalling, enigszins verborgen achter bosjes en de zijgevel van het schoolgebouw. Ik voel aan zijn armen. Ik zucht, overdreven luid, kijk hem in zijn ogen. *Mijn God, die armen.* Zijn glimlach verschijnt. Dan een lichte grijns, waarbij hij zijn armen extra opspant. *Hmm.* Voel ik de ader op zijn biceps nu door zijn shirt, zijn trui en zijn jas?

‘Heb je het weer moeilijk, meid?’ vraagt hij terwijl hij me over mijn hoofd aait en we samen richting de ingang van het gebouw lopen.

Je moest eens weten...

David heeft niet veel nodig om te weten dat er iets speelt bij mij. Al sinds mijn eerste week hier op school – drie jaar geleden – zijn we beste vriendjes. Het klikte meteen. In tegenstelling tot sommige anderen hier neemt David zichzelf niet al te serieus, maar is hij toch een fantastische, begeesterende leraar. Een ex-topsporter. Een danser.

Het was David die me aan het einde van het vorige schooljaar plots een spiegel voorhield. ‘Weet je dat je telkens we naast elkaar zitten, meteen aan mijn armen begint te voelen?’ Ik viel uit de lucht. Ik ben geen tactiel persoon. Integendeel. Ik respecteer grenzen, zal mezelf nooit opdringen. Aan niemand. Het pijnlijke maar leerzame was dat ik die dingen dacht op een moment dat ik, zonder het te beseffen, een van Davids armen aan het kneden was. Hij zag de verbazing op mijn gezicht en stelde me meteen gerust. Hij vond het niet erg. ‘*Say no more*,’ zei hij toen hij naar mijn relatie

vroeg en ik hem met niets meer dan een aarzelende, voor mij uit starende stilte beantwoordde.

Noch David noch zijn echtgenoot Mark maakt er een probleem van dat ik hem af en toe stevig vastpak. Op momenten waarop het vage gemis van een mannenlichaam in mijn handen plots uitgroeit tot een pijnlijk tekort. *Wat moet dat moet*, knipoogde Mark me toe, toen ik hem vorig jaar voor het eerst ontmoette en David zonder omwegen mijn thematiek op tafel legde.

Vorige week donderdag zijn de examens begonnen. De komende dagen bestaan uit zitten en wachten. Wachten tot de bel gaat en de examens worden ingeleverd.

Zalig.

‘Ben je eigenlijk klaargekomen met alles?’ vraagt hij. Stouterik.

‘Elk semester opnieuw. Jij?’

‘Eitje.’

Ik geef godsdienst in de tweede en derde graad en esthetica in het vijfde jaar – allemaal veel te zweverig, vindt David. Hij geeft aardrijkskunde en lichamelijke opvoeding in de derde graad.

In de lerarenkamer hangt een opgetogen sfeertje. De mengeling van vermoeidheid na een lang semester en wintermoedheid door het donker en de kou zorgt voor een gevoel van verbondenheid. *We zijn er bijna*. Alleen de twee nieuwelingen lopen nog wat zenuwachtig rond. Voor het eerst moeten ze examens opstellen, lokalen boeken, tijdstippen plannen... Het is veel ineens, zoals alles wat je voor het eerst doet. Wij, de

oudgedienden, zeggen dat het wel goed komt. En we laten hen wat zoeken. Zo hebben wij het tenslotte ook geleerd.

‘Ja!’ roept Liliane. ‘Het is weer zover!’

We weten allemaal wat ze bedoelt. De kopieermachine is weer eens kapot. Of Liliane is weer eens verdwaald geraakt in het menu op het display. In dat geval volstaat het simpelweg om op de home-knop te drukken en opnieuw te beginnen.

‘Roep Timmy maar al,’ zegt ze half lachend, alsof ze vermoedt dat het toch niet aan de machine ligt, maar aan haarzelf. Ze zit in de laatste maanden voor haar pensioen. Ook haar laten we nog maar wat zoeken.

‘Blijven ademen, Liliane,’ klinkt het vanaf de koffiemachine aan de andere kant van de kamer. Meneer Roels, onze directeur – die er een hekel aan heeft als we hem zo noemen en liever gewoon Bert wil horen. Een fijne man. Een echt mensenmens.

*

Na het avondmaal, dat we in stilte aten – Emile duidelijk uitgeput na de eerste schooldag van de week, worstelend met zijn stuk vlees en met een kort lontje, Nathan ongeïnteresseerd scrollend op zijn iPad, terwijl de andijviestoemp als vanzelf in zijn mond verdween – fiets ik Gent binnen langs de zuidkant. Vanuit het groen rijd ik eerst langs de showrooms voor auto's, tuinmachines en slaapkamers, dan onder de ringweg door en langs de wolkenkrabber van de bank, vervolgens over de rivier en voorbij de universiteitscampussen om ten slotte via het tankstation de bebouwde kom binnen te rijden.

Het was een opdracht van Ilse: één avond per week verplicht apart doorbrengen: de ene ouder blijft bij Emile, de andere moet het huis uit. (En twee avonden per week verplicht samen: één avond thuis, één buitenshuis. *Babysit-'n'-datenight*.)

Ik fiets langs het standbeeld van Emile Claus – de grootste impressionist die ons land ooit gekend heeft. De reden waarom ik esthetica geef. Hij schilderde eenvoudige, landelijke en volkse taferelen met zo'n majestueuze kleurenpracht, zo'n spel van licht en technische precisie, dat ze iets verhevens krijgen. Iets verstillends. Iets dat me zo enorm raakt dat ik al meer dan eens voor een doek van hem stond te huilen. Ik kan volledig verdwijnen in zijn hanengevecht, zijn wadende koeien of zijn avond in juni. Telkens opnieuw herinnert het me aan iets wat ik ben vergeten. Over mezelf. Over deze wereld en de mensen die erin rondlopen. Dan is het alsof ik het doek binnenstap en er een deel van word. Dan ben ik niet langer mezelf – Margot De Vocht, moeder, dochter, lief, zus – maar ben ik een penseelstreek, een lichtstraal, een schaduw over het land, een lelie op het water. Dan verdwijnt de wereld zoals ik die ken en verschijnt iets anders. Iets dat buiten tijd en ruimte bestaat. Niet hier en nu, maar elders en altijd.

Een betere wereld? Ik durf er niet te lang over nadenken.

Ik zet mijn fiets in de fietsenstalling en stap het museum binnen. Ik toon mijn pasje aan de vrouw achter de balie. Ze knikt me toe. *Alweer*, lijkt ze te zeggen. *Je bent hier alweer*. Even beeld ik me in dat het Rita is. Heilige Rita, patroonheilige van de hopeloze zaken, van de vrouwen in een ongelukkig huwelijk.

Ik lach de dingen weg. Wat er ook gebeurt, niets dat niet met een dikke laag humor – desnoods galgenhumor – draaglijk kan gemaakt worden. Zo gaan de De Vochts door het leven. Zo hebben we het geleerd. Tenminste: het is de enige manier die we gevonden hebben om met de slagen van het leven om te gaan. Humor en de kunsten. Mijn zus vlucht naar bibliotheken, ik naar musea.

Ik stap de zaal met de vaste collectie binnen. Meteen ben ik waar ik wil zijn. De stilte die hier hangt is van een andere orde dan de stilte tijdens een wandeling door de wijk, wanneer mijn eigen stem onophoudelijk door mijn hoofd blijft echoën. Een andere stilte dan de stilte thuis, waar het zwijgen zwaar is van alles wat niet wordt uitgesproken.

De grandeur, de majestueuze kracht van opeengestapelde eeuwen, sijpelt hier langs de muren omlaag. Het ontvangt me en overmeestert me. Het legt me het totale zwijgen op. Het gunt me mijn onmondigheid, mijn tijdelijke verdwijnen in complete overmacht.

Claus, Bosch, Permeke, Bruegel, Minne, Van Dyck, Ensor... Het waren maar mensen, en toch is wat zij maakten zoveel groter dan een mens.

Telkens ik hier kom, herinner ik me waarom ik kunstgeschiedenis heb gestudeerd. Waarom we de werken van de grote meesters analyseren. Hun kleurgebruik, de emoties – of net het ontbreken ervan – de symboliek. Het wordt me weer duidelijk waarom we in de klas onze moderne beeldcultuur bespreken. Over hoe reclame, Instagramfilters en TikTok onze aandachtsspanne en ons schoonheidsideaal beïnvloeden.

Soms zie ik het gebeuren, wanneer ze een werk voorstellen, een collage van zelfgenomen foto's, een tekening, een schilderij... Dan zie ik de bliksem inslaan. Ik zie het in hun ogen, wanneer ze praten. De begeesting, de inspiratie, alsof ze bezocht worden door iets groters, iets dat hen overstijgt. Ze weten niet wat hen overkomt, maar ze *voelen* het. Het is een genot dat van veel dieper komt dan wat de meeste mensen vandaag als genot beschouwen.

Ik sta in de donkere gang voor de grote glaswand. Als voor het terrarium van de amfibieën en de reptielen in de zoo. Vlak aan de andere kant van het glas, nauwelijks twee meter van me vandaan, staat een vrouw in opperste concentratie. Een mooie, grote vrouw, met haar blonde haar strak in een hoge paardenstaart gebonden. Ze buigt half voorover boven iets wat lijkt op een schildersezeltje, op maat gemaakt voor het zijpaneel van het Lam Gods dat ze momenteel restaureert. Bij elke penseelstreek veranderen de rimpels in haar gekromde handpalm van patroon. Door een moderne bril volgen haar spiedende ogen het dunne penseel aan het einde van de scherpe lichtstraal die uit het montuur vertrekt. Haar gezicht oogt streng.

Achter haar, aan de andere kant van de kamer, tonen twee vrouwen me hun rug. Ze zitten elk voor een stuk schilderij. Ze bewegen traag, behoedzaam. Geen enkele beweging, geen enkel geluid mag de natuurlijke orde van de ruimte verstoren.

Naast me klinkt geschuifel. Iemand loopt in het donker achter me door. Recht achter me komt hij tot stilstand. De vrouwen aan de andere kant van het glas werken onverstoord verder. Ze zijn zich niet bewust van—

‘Margot?’

Ik herken de stem, die diepe stem, maar kan haar niet thuisbrengen. Ze zit ver. Heel ver.

Ik draai me om. Eerst zie ik alleen benen – een grijze joggingbroek met brede pijpen boven kapotte All Stars – dan schuift ook een torso het zwakke licht in dat vanuit het atelier deze gang in schijnt. Een grijze hoodie op een blauwe, wollen trui. Zijn blauwe pet snijdt het licht van het atelier af. Ik kan zijn gezicht niet goed zien.

Die stem...

‘Elias?’

Ik ben volledig de kluts kwijt. Hoe komt hij hier? Is hij het wel? Ik herken zijn stem, maar niet zijn gezicht. Het is hier zo donker. Maar toch spreek ik zijn naam uit. Wat—

‘Margot.’

Hij is het. Elias. Elias Ruspoel.

‘Elias,’ stamel ik.

Hij neemt zijn pet af en stapt volledig in het licht. Meteen vallen zijn ogen op. Diezelfde kleur als vroeger – staalblauw – maar nu groter en helderder, met minder duisternis erin. Alsof de jaren hem hebben geopend. Er zijn meer lijnen in zijn gezicht. Het jeugdige is verdwenen. Hij is een man nu. Zijn baard is voller, zijn lichaam groter.

Ik voel hoe het bloed naar mijn gezicht stijgt. In naam van alle nog bestaande goden: laat het licht dat vanachter het glas deze gang in valt alsjeblieft niet extra nadruk leggen op de kleur die ik ongetwijfeld uitstraal.

Mijn wangen zijn vuurrood. On-ge-twij-feld.

‘Hoelang is dát geleden?’ vraagt hij. ‘Vijftien jaar?’

In een flits: vieze ellebogen op een plakkerige toog, ergens in een groezelig café naast het water, diep in de binnenstad. Een broeierige avond. Een wandeltocht naar een afgelegen loods. Een schildersezel. Een arm die uit het niets verschijnt. Een hand knijpt mijn keel dicht.

Een tweede flits, in het heden: zijn hoofd op de posters. Grote posters, overal in Gent. Je kan geen 300 meter wandelen zonder hem tegen te komen. Ryan Gosling. Dakota Johnson. Elias Ruspoel. *Lorenzo*.

Alles schuift in en uit elkaar.

‘Jij weet dat nog,’ stamel ik, terwijl ik mijn stem probeer te beheersen en mezelf probeer te herpakken.

‘Hoe kan ik jou nu vergeten? Margot De Vocht.’

De manier waarop hij mijn naam uitspreekt, jaagt een siddering door mijn lijf. Traag vormt hij de klanken, rolt de letters met zijn tong rond in zijn mond. Hij proeft ze terwijl hij ze uitspreekt. Hij grijnst. Elke lach van hem is een grijns, al jaren, in films, in interviews. Hij draagt zichzelf op een manier waarop enkel filmsterren zich dragen. Ze vullen de kamer, zelfzeker, beheerst, kalm. Ze stralen controle uit, over zichzelf, over de situatie. Elias Ruspoel stoot onzichtbare golven uit die mij treffen op een plek die ik niet ken.

‘Dertien jaar,’ verbeter ik hem. Waarom? Waarom zou je Elias Ruspoel verbeteren? Als Elias Ruspoel zegt dat het vijftien jaar is, is het vijftien jaar.

Daar is weer die twinkeling in zijn ogen. Die onmiskenbare jeugdigheid in zijn mannengezicht. Hij is prachtig. Elias Ruspoel, de droomvent van elke Vlaamse tienerdochter

én haar moeder. De lieve woesteling, de nette neanderthaler, de brok wilde natuur met een laagje beschaving erover. Een laagje waar je aan wil krabben.

‘Dertien jaar,’ herhaalt hij, zonder zijn ogen van mij af te wenden. Meer zegt hij niet. Zijn blik blijft op mij rusten, zijn gezicht neutraal, onleesbaar. Hij neemt me helemaal op. Wanneer hij zijn hoofd licht optilt, vangt het licht de subtiële grijstint in zijn donkere baard, ter hoogte van zijn hoge jukbeenderen. Een volgende golf spoelt bij me aan.

Ik kan niet langer dan een paar seconden naar hem kijken. Hij is te knap en het is te confronterend.

Zijn films flitsen voorbij, al die keren dat ik in stilte naar hem heb gekeken, in de bioscoop op het grote scherm, mijmerend, thuis op de iPad, masturberend.

Ik denk aan Nathan, aan hoe wij geen twee seconden in elkaars ogen zouden kunnen kijken zonder weg te moeten kijken. Maar om een andere reden. We zouden elkaar niet eens meer herkennen. Bij Elias is er iets anders. Het tegenovergestelde.

‘Ik had Nathan net ontmoet.’

Zei ik dat nu net hardop? In godsnaam, waarom?

‘Ik was net afgestudeerd, denk ik,’ zegt hij.

Oef, hij heeft het niet gehoord. Margot, *what the fuck*, doe eens effe normaal.

Het is alsof ik niet hier ben. Er beweegt iets in mij. Iets ouds, uit mijn eigen verre verleden, maar tegelijkertijd iets dat nog veel ouder is. Een stuk natuur. Een tektonische plaat die plots verschuift.

Nieuwe flits: de roddels. De verhalen die al jaren de ronde doen. Over plekken die het daglicht nooit zien. Het gebeurt hier en nu, voor mijn geestesoog: Elias Ruspoel in een donkere, vochtige kelder, geheel gehuld in leer. Hij beweegt zich tussen zwepen, kettingen, allerhande middeleeuwse marteltoestellen. Zijn blik is koel, beheerst. Hij kijkt me aan, draagt me op op mijn knieën te gaan zitten. Ik doe het, automatische piloot, alsof ik nooit iets anders gedaan heb dan voor Elias Ruspoel op mijn knieën—

‘Hoe gaat het met je?’ vraagt hij.

Ik hoor mezelf ademen. Hoort hij het ook? Ik ben vergeten wie ik ben. Weet hij het nog? Ik knik. Waarom weet ik niet. Misschien omdat ik dacht dat hij net een ja-nee-vraag stelde. Margot, alsjeblieft.

We staan daar. Naar elkaar te staren. Hij geheel ontspannen. Ik met een hoofd dat op springen staat. Veel ongemakkelijker hoeft het niet te worden.

‘Sorry dat ik het zeg,’ zeg ik. ‘Maar het verbaast me dat je me nog herkent. En dat je mijn naam nog weet.’

Mijn systeem kalibreert. Stilaan herkent het Elias’ energieveld. Twee lichamen die elkaar opnieuw tegenkomen, zoals honden die elkaar besnuffelen. Oergevoelens. Instincten. Ik wil hem aanraken. Gewoon, even. Om zeker te weten dat hij het is. Pas als ik zijn huid voel, zal ik het geloven.

Hij is anders dan vroeger, maar zijn essentie is dezelfde. Elias is geworden wie hij altijd al was, alleen is hij het nu *volledig*. Zijn houding, zijn blik, zijn woorden, alles aan hem is minder dwingend dan vroeger. En toch is het nu intenser dan ooit, precies omdat hij alles in zichzelf beheerst.

‘Ik bedoel het als een compliment,’ foeter ik, wanneer hij niet meteen reageert. Plots ben ik heel onzeker. Mijn God, op enkele seconden raas ik door heel het emotionele palet.

‘Maar hoe gaat het met je?’ herhaalt hij zijn vraag, ditmaal vergezeld van een besmuikt lachje.

‘Ik geef les op een school. Klein. Middelbaar, 250 leerlingen. Hier iets verderop, midden in het groen. Ik werk er sinds we drie jaar geleden uit Brussel zijn verhuisd. Het leven is hier een pak rustiger. Dus zijn we ook geruster wanneer Emile alleen met de fiets naar vriendjes rijdt en zo.’

Wow. Meid. *Hold your horses*. Wat sta je hier in godsnaam te ratelen? *Be yourself*.

Ik merk dat ik naar de zijkant van de donkere gang sta te wijzen. Alsof hij kan zien wat er achter die muur ligt. Alsof hij weet dat daar het dorp begint waar ik woon, en iets verder het dorp waar de school staat waar ik les geef.

Oh. My. God.

Hij lacht. Ontwapenend. Hij komt het vast vaker tegen: vrouwen die in zwijm vallen omdat hun ogen uit hun kassen vallen, hun hart onder het bonzen verzakt. Ik voel mijn wangen gloeien in de ruimte tussen ons.

Hij was altijd al knap, maar toen ik hem kende, die ene avond dertien jaar geleden, had hij nog het lichaam van een jongen. Een schoonheid die onmiskenbaar was, maar die nog moest bloeien, die nog onvolgroeid was.

Die ogen...

Achter het raam werken de vrouwen onverstoord door – alsof wat hier gebeurt, zich afspeelt in een ander universum.